

บทที่ ๑

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลเนินซ้อ

ระยะห้าปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)

.....

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๑ กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยในมาตรา ๒๘๓ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

เทศบาลตำบลเนินซ้อเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเป็นองค์การ (Organization) ที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ขององค์การ (Organization objectives) คือ การให้บริการเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และมีเป้าหมายของ องค์การ (Organization goal) คือ ประชาชนทุกคนในท้องถิ่นอยู่ดีมีสุข แต่การให้บริการเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกระทำได้เฉพาะเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ส่วนที่ ๓ มาตรา ๕๐ และ ๕๑ กำหนดไว้ นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ หมวด ๒ มาตรา ๑๖ ยังกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากมายหลายด้านประกอบกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นก็มีจำนวนมากแตกต่างกันออกไป ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

เทศบาลตำบลเนินซ้อได้จัดทำและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗ ของเทศบาลตำบลเนินซ้อแล้ว แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของผู้บริหารชุดใหม่ แนวทางการดำเนินงาน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก กระแสโลกาภิวัตน์ และปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่ทำให้ต้องทำการทบทวนประเด็นการพัฒนา และปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น และเปลี่ยนแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓) เทศบาลตำบลเนินซ้อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยยังยึดเอายุทธศาสตร์เดิมเป็นหลัก เพื่อให้มีความเชื่อมโยงในการดำเนินงานของยุทธศาสตร์การพัฒนาและความสำเร็จของการพัฒนาที่ผ่านมา

๑.๑ ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

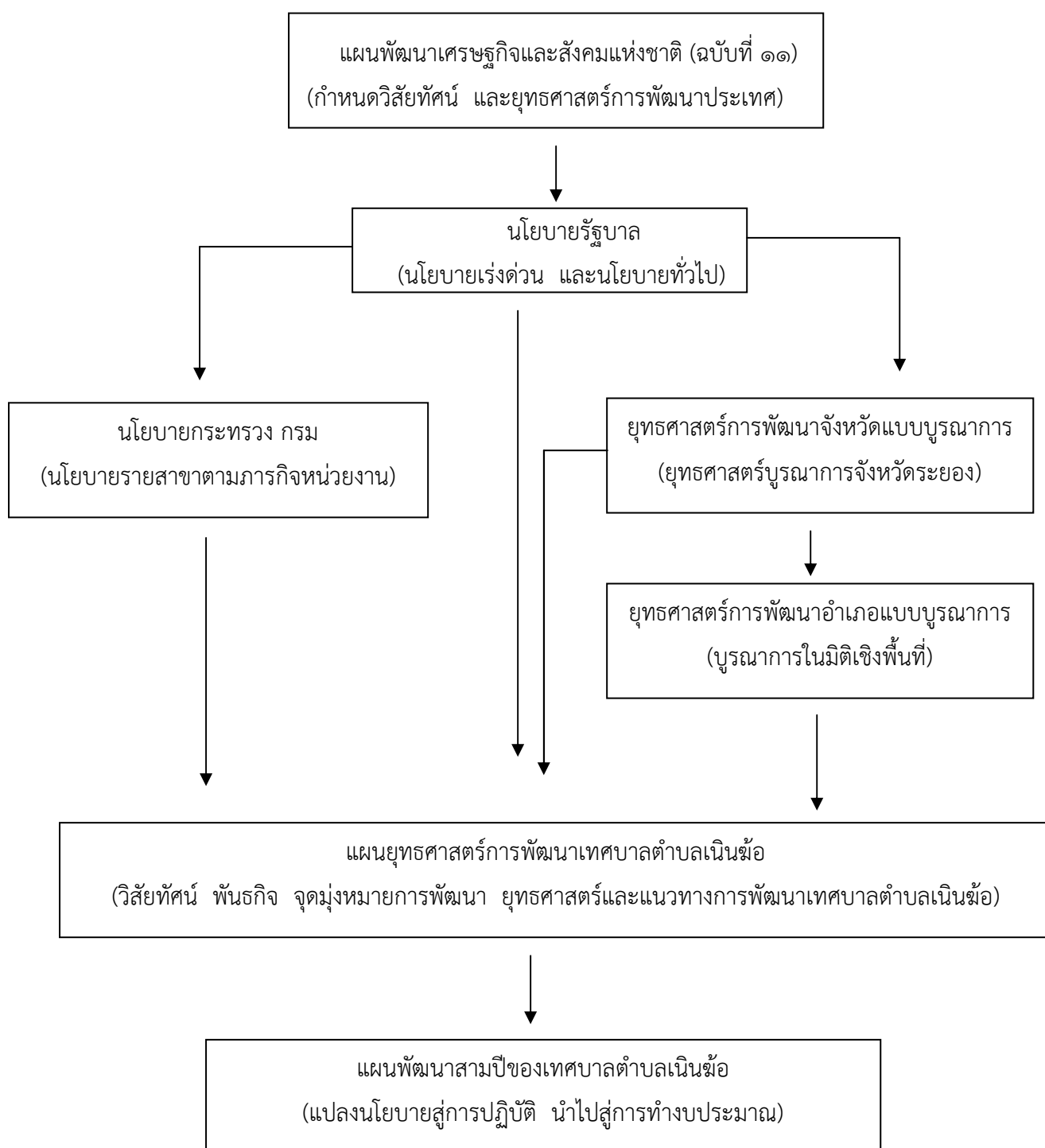
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ แผนชุมชน และการพัฒนาตามนโยบายของผู้บริหาร การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลเนินซ้อ จึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตของเทศบาลตำบลเนินซ้อ โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของเทศบาลตำบลเนินซ้อ และปัญหา/ความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินซ้อ ด้วยการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งมีความสำคัญต่อเทศบาลตำบลเนินซ้อเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของเทศบาลตำบลเนินซ้อ ให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนา ของเทศบาลตำบลเนินซ้อ ที่ต้องกำหนดถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุและแนวทางในการที่จะทำให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดีจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลเนินซ้อ สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินซ้อได้อย่างแท้จริง

๑.๒ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๑. เพื่อสร้างวิสัยทัศน์การพัฒนาที่ถูกต้องในอนาคต
๒. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ กำหนดภารกิจหลัก ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
๓. เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลเนินซ้อ ในระยะห้าปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓) ให้ประชาชนได้ทราบถึงแนวทาง ทิศทาง หรือกรอบของการบริหารการวางแผนการปฏิบัติการให้บรรลุตามภารกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้
๔. เพื่อเป็นแผนแม่แบบในจัดทำแผนพัฒนาสามปี แผนการดำเนินงาน และงบประมาณ ประจำปีของเทศบาลตำบลเนินซ้อ ในห้วงระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓)
๕. เพื่อแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายการพัฒนาในอนาคตและสอดคล้องกับ ศักยภาพของเทศบาลตำบลเนินซ้อ ในห้วงระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓)
๖. เพื่อเป็นเอกสารที่แสดงถึงการวางแผนการแก้ไขปัญหาและการตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเนินซ้ออย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพ
๗. เพื่อเป็นการรวบรวมและประเมินสถานการณ์การพัฒนาของเทศบาลตำบลเนินซ้อได้อย่างครอบคลุมและตรงประเด็นในการพัฒนาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น

๘. เพื่อพัฒนาระบบการจัดทำการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบเพื่อเปลี่ยนแปลงมิติด้านการพัฒนา ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม องค์กร (การบริหารจัดการ) และเปลี่ยนแปลงของเทศบาลตำบลเนินฆ้อ ตลอดจนมิติเชิงพื้นที่ขยายไปสู่พื้นที่ระดับสูงขึ้น
๙. เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหาร การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น และจัดปัญหาการซ้ำซ้อน ในการปฏิบัติงานของท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

**ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ
กับแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเนินฆ้อ**

๑.๓ ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมวด ๓ ข้อ ๑๖ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ดำเนินการตามระเบียบ โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

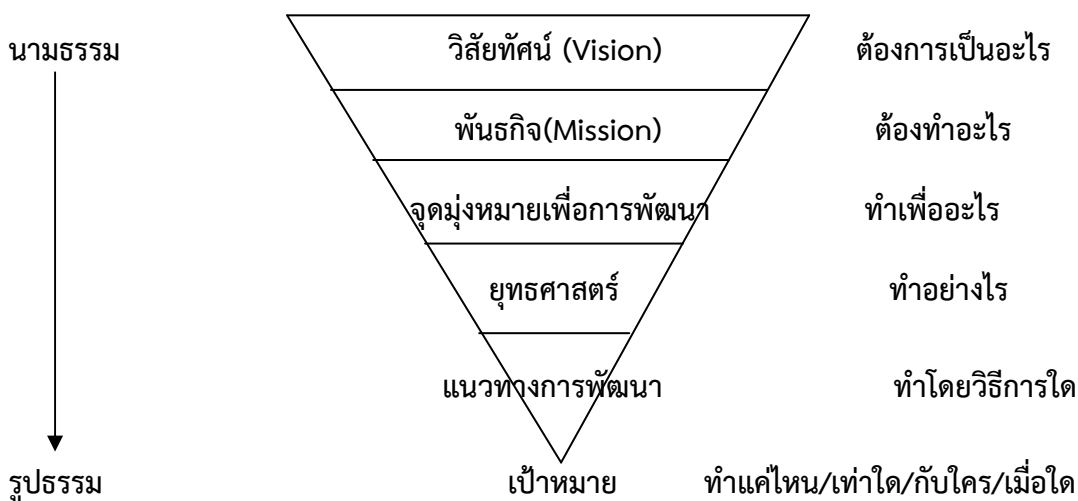
๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อความเห็นชอบ แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป

ซึ่งกระบวนการ การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning Processes) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๑) กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)
- ๒) กำหนดพันธกิจ (Mission)
- ๓) กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goal)
- ๔) กำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy)
- ๕) กำหนดแนวทางการพัฒนา

การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)

วิสัยทัศน์(Vision) หมายถึง สภาพการณ์ที่เราปรารถนาให้เกิดขึ้นในอนาคต (ต้องการเป็นอะไร) วิสัยทัศน์ที่ดี มีลักษณะ ดังนี้

๑. เป็นข้อความที่เข้าใจง่าย แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายและทิศทาง
๒. มีความเป็นไปได้ในการบรรลุถึง ภายในระยะเวลาที่กำหนด
๓. สร้างแรงบันดาลใจ(ท้าทาย รั้าใจ)
๔. สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม
๕. วัดผลสำเร็จได้
๖. เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง

จะเห็นว่าวิสัยทัศน์เป็นสภาพการณ์ในอนาคตที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น เนื่องจากองค์กรเอกชนจะมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรคือ แสวงหากำไรสูงสุด ดังนั้น วิสัยทัศน์ขององค์กรเอกชนจะเป็นสภาพการณ์ในอนาคตที่นำไปสู่การได้กำไรสูงสุด ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรคือ การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น วิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก และต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศด้วย

เมื่อเป็นเช่นนี้ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นหรือใช้แบบสำรวจ เพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

ดังนั้น ข้อมูลสำหรับใช้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงประกอบด้วย

๑. ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
๒. แผนชุมชน
๓. นโยบายผู้บริหารท้องถิ่น
๔. กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ
๖. นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างรอบด้านและครบถ้วนแล้ว ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนของการกำหนดหรือสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนา และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๔ ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ๑) สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของประชาชน
- ๒) การพัฒนาเป็นไปอย่างมีระบบและมีเป้าหมายที่ชัดเจน
- ๓) สามารถแก้ไขให้การดำเนินงานการบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาอำเภอ
- ๔) การกำหนดทิศทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลเนินซ้อ ในระยะห้าปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓) และนำไปสู่การปฏิบัติการได้ทันทีเมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณ
- ๕) การกำหนดแผนแม่แบบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแผนการดำเนินงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีเทศบาลตำบลเนินซ้อ ในห้วงระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓)

๖) การกำหนดถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายการพัฒนาในอนาคตและสอดคล้องกับศักยภาพของเทศบาลตำบลเนินฆ้อ ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓)

๗) เป็นเอกสารที่แสดงถึงการวางแผนการแก้ไขปัญหาและการตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเนินฆ้อ อย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพ

๘) เป็นการรวบรวมและประเมินสถานการณ์การพัฒนาของเทศบาลตำบลเนินฆ้อได้อย่างครอบคลุมและตรงประเด็นในการพัฒนาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น